

D E C I Z I E

23 februarie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Consiliul Electoral al Circumscripției
electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Gamețchi
împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției electorale Uninomine nr.04,
Rîșcani privind contestarea actului administrativ și obligarea admiterii cererii și
înregistrării în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii
Moldova,

împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ță :

La 11 februarie 2019 Tatiana Gamețchi s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine
nr. 4, Rîșcani cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea admiterii
cererii și înregistrării în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul
Republicii Moldova.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea Consiliului Electoral al
Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, nr. 8 din 31 decembrie 2018
a fost înregistrat grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor de susținere a
sa în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova
din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS.

La 23 ianuarie 2019 a depus la Consiliul Electoral al Circumscripției
Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, cerere privind înregistrarea sa în calitate de
candidat la funcția de deputat pentru circumscripția electorală uninominală nr. 4
Rîșcani, la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, anexând următoarele
documente: - listele de subscripție completate, în număr de 13 file care conțin
semnăturile a 306 de susținători; - datele biografice ale candidatului; - declarația

candidatului privind consimțământul de a candida la alegerile pentru funcția de deputat în circumscripția electorală uninominală, conținând și declarația pe propria răspundere despre lipsa interdicțiilor legale/judecătorești de a candida; - declarația de avere și interese personale a candidatului pentru ultimii doi ani anteriori anului în care se desfășoară alegerile, în conformitate cu Legea privind declararea averii și a intereselor personale; - certificatul de integritate, eliberat, în condițiile legii, de către Autoritatea Națională de Integritate; - copia de pe actul de identitate a candidatului, cu fișa de însoțire; - declarația despre suspendare, pe durata campaniei electorale, din funcția ocupată.

A menționat că, efectuând verificarea listelor de subscripție Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani a indicat că au fost prezentate 13 liste de subscripție completate cu 306 susținători, dintre care, 105 semnături sunt eronate, fiind acceptați doar 201 de susținători. Din aceste considerente, prin hotărîrea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani nr. 70 din 30 ianuarie 2019 i s-a refuzat în înregistrarea sa în calitate de candidat la funcția de deputat. Această hotărîre a fost contestată și prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale din 05 februarie 2019 aceasta a fost anulată, fiind dispusă renumărarea semnăturilor și reexaminarea actelor prezentate.

A indicat că la 08 februarie 2019 a luat cunoștință de Nota informativă privind examinarea repetată a semnăturilor colectate, potrivit căreia 91 de semnături au fost apreciate ca fiind nule. În baza acestei note informative, la 08 februarie 2019, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani a refuzat, din nou, înregistrarea sa în calitate de concurent electoral, adoptând hotărîrea nr.82.

Hotărîrea nr. 82 din 08 februarie 2019 a contestat-o în mod repetat la Comisia Electorală Centrală, care prin răspunsul nr. 8/222 din 10 februarie 2019 a informat-o că anterior la 05 februarie 2019 a fost examinată contestația sa împotriva hotărîrii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani din 08 februarie 2019 și, nu vor reveni asupra reexaminării acestei poziții.

Astfel, cu toate că Comisia Electorală Centrală nu i-a oferit un răspuns la contestație, totuși, faptul dat îl consideră ca dovadă a respectării procedurii prealabile obligatorii privind contestarea hotărîrii nr.82 din 08 februarie 2019 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani.

A menționat că hotărîrea nr.82 din 08 februarie 2019 este vădit ilegală și neîntemeiată, bazată pe o examinare superficială și tendențioasă a semnăturilor acumulate de grupul de inițiativă în susținerea sa. Astfel, în ce privește excluderea celor 31 de semnături pe motiv că au fost întocmite „de aceeași mînă”, pîrîtul a omis să expună și prin care procedee tehnice a ajuns la o astfel de concluzie, atît timp cît nici un membru al Consiliului nu este expert grafolog iar insinuarea lor se bazează doar pe aprecieri subiective. De fapt, anumite compartimente din liste au fost completate de colectori, însă la solicitările personale a susținătorilor, care nu aveau posibilitate să scrie personal, din diverse motive: din cauza condițiilor meteo nefavorabile, vîrstei înaintate etc. Însă, în toate cazurile, fiecare persoană susținătoare a semnat personal în listele de subscripție. Acest fapt îl confirmă însăși conducătorul grupului de inițiativă – Vera Cîrpă.

A susținut că, Codul electoral nu interzice membrului grupului de inițiativă sau unei alte persoane împuternicite, să completeze datele în locul susținătorului,

doar că semnătura susținătorului să fie aplicată nemijlocit de susținător, prin urmare, cele 31 de semnături trebuie să fie recunoscute valabile.

În aceeași timp, o altă categorie de semnături anulate, în număr de 29, au fost indicate ca fiind „înscrise corectate/eronate”. Nu este clar care situație a condiționat invalidarea celor 29 semnături odată ce pîrîtul a refuzat să-și motiveze concluzia. De altfel, temeiul invocat de pîrît pentru anularea celor 29 de semnături nu este prevăzut de norma legală.

Totodată, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninominate nr. 4, Rîșcani a anulat și 17 semnături pe motiv că indicarea localității ar fi incorectă. A fost respinsă solicitarea de prezentare a probelor nemijlocite care persoane nu au domiciliul în localitatea indicată. De fapt, colectorii au verificat buletinele de identitate ale susținătorilor în vederea corespunderii domiciliului cu informația din listele de subscripție, astfel că nu puteau să admită asemenea inadvertențe evidente. Or, refuzul autorității de a-i prezenta spre vizualizare nemijlocită probele respective îi permite să constate că ele nu corespund adevărului și cele 17 semnături urmează să fie recunoscute valabile.

A invocat că în privința altor 14 semnături care figurează în alte liste și greșit ar fi fost indicate datele din buletinul de identitate, este imposibil a se expune, pe motiv că nu deține informația necesară, doar că acest număr de semnături nu mai influențează asupra posibilității de înregistrare a ei în calitate de concurent electoral, atît timp cît celelalte semnături în număr de 292, permit înregistrarea ei în calitate de concurent electoral.

Prin urmare, actul administrativ a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite și contravine prevederilor legii materiale.

A solicitat reclamanta, anularea hotărîrii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninominate nr. 4, Rîșcani, nr. 82 din 08 februarie 2019 cu privire la cererea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr.4, și a simbolului electoral; obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninominate nr. 4, Rîșcani să emită hotărîrea privind înregistrarea Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr.4, și a simbolului electoral.

Prin hotărîrea din 15 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Gamețchi a fost respinsă ca nefondată.

Nefiind de acord cu hotărîrea din 15 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, Tatiana Gamețchi a contestat-o cu apel solicitând casarea hotărîrii, cu emiterea unei hotărîri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a admis cererea de apel a Tatiane Gamețchi.

S-a casat integral hotărîrea din 15 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani și s-a emis o hotărîre nouă prin care s-a admis acțiunea Tatiane Gamețchi.

S-a anulat hotărîrea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani, cu privire la cererea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani nr. 4 și a simbolului electoral, cu nr. 82 din 08 februarie 2019.

S-a obligat Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr.4, Rîșcani, să emită hotărîrea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr. 4 și a simbolului electoral.

La 21 februarie 2019, în termenul prevăzut de lege, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr.4, Rîșcani a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că hotărîrea nr. 82 din 08 februarie 2019 este legală și întemeiată fapt constatat prin hotărîrea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

A menționat că în urma reexaminării listelor de subscripție, din cele 44 poziții anulate anterior, au fost introduse în programul SIASA de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani, 15 poziții ce conțin corectări neesențiale.

Totodată, s-au depistat următoarele încălcări anulate de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani: ca fiind înscrise corectate/erone – 29 susținători, și anume în lista de subscripție nr.001952 – 2 susținători, în lista de subscripție nr.001954 – 1 susținător, în lista de subscripție nr.001956 – 3 susținători, în lista de subscripție nr.001958 – 1 susținător, în lista de subscripție nr.001966 – 7 susținători, în lista de subscripție nr.001967 – 4 susținători, în lista de subscripție nr.001968 – 3 susținători, în lista de subscripție nr.001969 – 8 susținători, pe motiv că, potrivit legislației electorale, se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care conțin semne de rectificare a datelor înscrise, inclusiv a semnăturii.

Referitor la cei 31 de susținători excluși corect ca fiind scriși de aceeași mînă, a menționat că art. 47 alin. (6) din Codul electoral prevede că, membrul grupului de inițiativă care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție. La sfîrșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune, prin care atestă faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnatarilor, apoi semnează. În cazul dat colectorul nu a respectat prevederile art. 18 lit. j) din Regulamentul nr.1730, precum că rubrica „Notă” în care se înscriu mențiunile privind completarea datelor solicitate de către membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile, precum și în cazul aplicării semnăturii de un reprezentant al susținătorului. Datele prevăzute la lit. i) se completează personal de fiecare susținător al candidatului. În cazul în care susținătorul din motive obiective nu poate să completeze personal datele solicitate, acestea sunt completate de membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile, semnătura în lista de subscripție fiind aplicată personal de susținător, iar în caz de imposibilitate de un reprezentant al acestuia. Din considerentul că în rubrica

„Notă” nu a fost înscrisă nici o mențiune, 31 de susținători au fost excluși.

Referitor la poziția nr.8 din lista de subscripție nr.001954, completată de către cet. Romaniuc Ivan, anul nașterii xxxxxxxx, buletin de identitate xxxxxxxx a susținut că la introducerea informației în programul SIASA de către operatorul Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani, programul a arătat eroare, deoarece potrivit informației din Registrul de Stat al persoanelor fizice, cetățeanul dat nu are viză de reședință în orașul xxxxxx - localitate unde a fost completată lista de subscripție nominalizată nr.001954. Potrivit art. 42 alin.(2) lit.f) din Regulamentul nr.1730 se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care își au domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile sau localitatea face parte din componența altei circumscripții uninominale.

A relatat că 91 de semnături ale susținătorilor corect și argumentat au fost considerate nule. Valabile au fost considerate 215 de semnături ale susținătorilor, fapt ce a dus la neînregistrarea Tatianeî Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat în circumscripția uninomiale nr.4, Rîșcani.

Conform art.74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărîrii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Din materialele dosarului rezultă că, decizia instanței de apel contestată a fost pronunțată la data de 20 februarie 2019, iar recursul a fost declarat la data de 21 februarie 2019.

Prin urmare, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului se decide fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, prin emiterea unei încheieri nemotivate despre care se face o mențiune pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 23 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Consiliul Electoral al Circumscripției electorale Uninomiale nr.04, Rîșcani, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea

greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat că, la 23 ianuarie 2019, Tatiana Gamețchi a depus la Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, cerere privind înregistrarea sa în calitate de candidat la funcția de deputat pentru circumscripția electorală uninominală nr. 4 Rîșcani, la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, cu anexarea listelor de subscripție completate, în număr de 13 file care conțin semnăturile a 306 de susținători, a datelor biografice ale candidatului, a declarației candidatului privind consimțământul de a candida la alegerile pentru funcția de deputat în circumscripția electorală uninominală, conținând și declarația pe propria răspundere despre lipsa interdicțiilor legale/judecătorești de a candida, a declarației de avere și interese personale a candidatului pentru ultimii doi ani anteriori anului în care se desfășoară alegerile, în conformitate cu Legea privind declararea averii și a intereselor personale, a certificatului de integritate, eliberat, în condițiile legii, de către Autoritatea Națională de Integritate, a copiei de pe actul de identitate a candidatului, cu fișa de însoțire și declarația despre suspendare, pe durata campaniei electorale, din funcția ocupată.

În urma verificării listelor de subscripție, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani a reținut că din 306 semnături ale susținătorilor, 105 sunt nevalabile, iar 201 valide. Drept consecință, prin hotărîrea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani nr. 70 din 30 ianuarie 2019 s-a respins în înregistrarea Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat.

La 02 februarie 2019 Tatiana Gamețchi s-a adresat cu contestație la Comisia Electorală Centrală, solicitând anularea hotărîrii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani nr. 70 din 30 ianuarie 2019 și dispunerea înregistrării în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 2248 din 05 februarie 2019 s-a admis contestația, s-a anulat integral hotărîrea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani nr. 70 din 30 ianuarie 2019, cu dispunerea reexaminării cererii Tatiane Gamețchi de înregistrare în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

În hotărîrea nr. 82 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani din 08 februarie 2019 s-a reținut că din 306 semnături ale susținătorilor, 91 sunt nule, iar 215 - valabile. Drept consecință, s-a refuzat Tatiane Gamețchi înregistrarea în calitate de candidat la funcția de deputat în circumscripția electorală uninominală nr. 4, Rîșcani din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 (f.d.7-8).

Tatiana Gamețchi la 10 februarie 2019 a contestat la Comisia Electorală Centrală hotărîrea nr. 82 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, din 08 februarie 2019 iar prin răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. 8/222 din 10 februarie 2019 s-a refuzat examinarea pe

motiv că anterior Comisia Electorală Centrală s-a pronunțat prin hotărârea nr. 2248 din 05 februarie 2019.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Tatiana Gamețchi a solicitat anularea hotărârii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, nr. 82 din 08 februarie 2019 cu privire la cererea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr.4, și a simbolului electoral; obligarea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani să emită hotărârea privind înregistrarea Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr.4, și a simbolului electoral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, examinând apelul declarat de către Tatiana Gamețchi, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o hotărâre nouă prin care acțiunea a fost admisă, a fost anulată hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr. 4, Rîșcani, cu privire la cererea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani nr. 4 și a simbolului electoral, cu nr. 82 din 08 februarie 2019 și a fost obligat Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomine nr.4, Rîșcani, să emită hotărârea de înregistrare a Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului Electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr. 4 și a simbolului electoral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, referitor la cele 31 de semnături care au fost declarate nule ca fiind scrise de aceeași mînă, urmează a fi declarate valabile or, s-a constatat că la rugămintea susținătorilor, colectorul efectua înscrierea datelor de identificare, doar că semnătura în toate cazurile a fost aplicată personal de către susținător.

Referitor la anularea semnăturilor pe motiv că datele înscrise ale susținătorului conțineau semne de rectificare instanța de apel a constatat că la pozițiile 30, 18, 16 în lista de subscripție nr. 001957 nu s-au constatat semne de rectificare iar poziția cu nr. 30 în general nu există în listă. Astfel, cele trei semnături anulate pentru lista de subscripție nr. 001957, au fost recunoscute valabile, dat fiind faptul că în respectiva listă nu s-au constatat asemenea rectificări.

Referitor la chestiunea legată de semnăturile susținătorilor calificate drept nevalabile pe motivul indicării greșite a localității, instanța de apel a reținut că la capitolul respectiv au fost declarate nevalabile 17 semnături însă nici în ședința instanței de fond și nici în ședința instanței de apel, pîrîtul/intimat nu a făcut dovada faptului că cei 17 semnatori nu-și au domiciliul în localitatea unde au semnat sau de altfel, într-o altă localitate decât circumscripția candidatului Tatiana Gamețchi.

Mai mult, s-a constatat că semnătura lui Romaniuc Ivan din lista de subscripție nr. 001954 a fost exclusă greșit, dat fiind că buletinul de identitate al acestuia

confirmă că el își are domiciliul în xxxxx, așa cum a fost indicat în lista de subscripție, respectiv își are domiciliul în circumscripția electorală uninominală nr. 4, Rîșcani unde candidează Tatiana Gamețchi.

A concluzionat că odată ce Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninominal nr. 4, Rîșcani, potrivit hotărîrii nr. 82 din 08 februarie 2019, a reținut drept valabile 215 de semnături în susținerea reclamantei în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în condițiile în care, după cum s-a menționat, greșit au fost excluse cele 31 semnături pe motiv că ar fi fost scrise de aceeași mînă; cele 3 semnături excluse din lista de subscripție nr. 001957 ca pretins rectificate; acea semnătură a lui Romaniuc Ivan din lista de subscripție nr. 001954 (numărul 8 în listă), adresa semnatarului dat fiind corespunzătoare buletinului de identitate a lui, urmează a fi reținută valabilitatea totală a 250 de semnături pentru susținerea Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral ACUM Platforma DA și PAS pentru circumscripția electorală uninominală orașul Rîșcani, nr.4.

Verificând legalitatea deciziei atacate prin prisma argumentelor invocate în recurs și referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a interpretat și aplicat eronat prevederile legale, iar concluziile, expuse în decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Conform art. 47 alin. (1), (3) și (5) din Codul electoral, semnăturile se colectează numai în susținerea candidatului din circumscripția uninominală, inclusiv a celui independent, sau pentru inițierea referendumului. În cazul alegerilor parlamentare în circumscripții uninominale, precum și în cazul alegerilor locale, semnăturile se colectează numai în circumscripțiile în care candidează concurenții electorali.

În listele de colectare a semnăturilor în susținerea candidatului independent, precum și pentru inițierea referendumului, denumite în continuare liste de subscripție, se indică numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul și apartenența politică a candidatului, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile. Lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

Un alegător poate susține, prin semnătură, un singur candidat în cadrul unui scrutin.

Conform art. 48 din Codul electoral, după primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptul de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului acestora. Verificarea se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.

Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție informează persoanele care au prezentat liste de subscripție despre rezultatele verificării, anunță numărul total al persoanelor incluse în listele de subscripție prezentate de fiecare candidat la alegeri, precum și numărul semnăturilor valabile.

Persoanele care colectează semnăturile în listele de subscripție sunt responsabile de asigurarea autenticității datelor din acestea.

Se consideră nule și neavenite:

a) listele de subscripție întocmite până la data începerii perioadei de desemnare a candidaților;

- b) semnăturile din listele de subscripție considerate ca fiind false;
- c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art.47 alin.(4) și (6).

Art. 86 alin. (1) - (3) din Codul electoral prevede că, pentru a fi înregistrat de consiliul electoral de circumscripție, candidatul pentru circumscripția uninominală prezintă, în condițiile art.47 și art.48, liste de subscripție care conțin semnăturile a cel puțin 500 și cel mult 1000 de susținători cu drept de vot din circumscripția uninominală unde intenționează să candideze. Prin derogare de la prezentul alineat, un candidat femeie poate fi înregistrat dacă prezintă semnăturile a cel puțin 250 și cel mult 500 de susținători cu drept de vot din circumscripția unde candidează.

În cazul în care, la verificarea de către consiliul electoral de circumscripție, în listele de subscripție se depistează semnături false sau semnături repetate în mai multe liste, precum și semnături efectuate cu încălcarea art.47 și 48, semnăturile respective se exclud.

Dacă, la verificare, se constată că nu este prezentat numărul necesar de semnături sau, în urma excluderii semnăturilor nevalabile, numărul lor s-a redus față de plafonul minim prevăzut la alin.(1), candidatul nu este înregistrat, iar hotărârea respectivă i se comunică în termen de 24 de ore de la adoptare.

Conform pct. 43 subpct. 2) din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1730 din 03 iulie 2018, în conformitate cu prevederile articolelor 47, 48, 86, 113, 138, 165-168 și 192-195 din Codul electoral, precum și în condițiile prezentului regulament, se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care:

- a) s-au înscris și și-au aplicat semnătura în mai multe liste de subscripție, precum și acele semnături care nu corespund pct.8 din prezentul regulament;
- b) s-au înscris în lista de subscripție, însă nu au aplicat semnătura;
- c) nu au împlinit vârsta de 18 ani la data semnării listei de subscripție;
- d) nu dețin cetățenia Republicii Moldova;
- e) și-au înscris datele din actul de identitate expirat;
- f) își au domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile sau localitatea face parte din componența altei circumscripții uninominale decât cea în care candidează candidatul;
- g) au înscris în lista de subscripție date de identitate eronate/neveridice (datele personale ale posesorului actului de identitate indicat nu corespund cu cele înscrise în listă, este indicat un alt domiciliu decât cel înregistrat sau este indicat domiciliul în loc de reședință în condițiile în care susținătorul are și domiciliu, și reședința valabilă);
- h) au fost incluși în liste de către membrii grupului de inițiativă, însă se confirmă că la data înscrierii semnatarilor erau decedați;
- i) conțin semne vădite de falsificare a semnăturii (semnătura este din alte semne grafice decât cele ce formează semnătura păstrată în Registrul de stat al populației);
- j) conțin semne de rectificare a datelor înscrise, inclusiv a semnăturii;
- k) au indicat ca dată a semnării listei fie o dată anterioară celei la care lista a fost eliberată grupului de inițiativă sau candidatului în alegeri, fie o dată anterioară

celeia la care grupul de inițiativă a fost înregistrat, fie o dată ulterioară celeia la care s-a încheiat procesul de colectare a semnăturilor;

l) au înscris un alt act de identitate decât cel solicitat;

m) au înscris în mod necorespunzător/incomplet datele de identitate (au fost înscrise doar inițialele numelui, prenumelui sau un număr mai mic/mare de cifre decât cel stabilit pentru actul de identitate (8 cifre); semnatorii care în momentul semnării listei împlinesc 18 ani nu au indicat data și luna nașterii; nu au completat una sau mai multe rubrici: lipsește data semnării, lipsesc seria și/sau numărul actului de identitate, nu este indicat domiciliul etc.).

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 08 februarie 2019 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani a întocmit nota informativă privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate de Tatiana Gamețchi, candidat pentru funcția de deputat la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, din care rezultă că, în urma verificării listelor de subscripție prezentate au fost constatate următoarele pretense încălcări ale prevederilor Codului electoral:

- Act de identitate incorect - 7;
- Localitatea incorectă - 17;
- Respinse de program ca scrise de aceeași mînă - 31;
- Susținătorul figurează pe alte liste - 7;
- Anulate de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani - 29;

De asemenea, din nota informativă enunțată rezultă că, în urma verificării au fost identificate 91 de semnături nule ale susținătorilor și au fost constatate valabile 215 semnături ale susținătorilor.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel greșit a recunoscut valabile cele 31 de semnături declarate nule ca fiind scrise de aceeași mînă, concluzia și argumentele expuse în hotărîrea primei instanțe fiind corecte și întemeiate or, art. 47 alin. (6) Cod electoral obligă în mod imperativ membrul grupului de inițiativă care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție și la sfîrșitul fiecărei foi colectorul face o mențiune prin care atestă faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnăturilor, apoi semnează. Pe cînd în cazul dat, în condițiile în care colectorii au confirmat că datele au fost completate personal de către semnatori, susținători ai candidatului, însă constatîndu-se că acest fapt nu corespunde adevărului or, datele susținătorilor incluse în fiecare listă separat au fost înscrise de una și aceeași persoană, în mod cert aceste liste de subscripție cu referire la prevederile art. 43 pct.1) lit.g) din Regulamentul nr.1730, art. 47, 48, 86, 113, 138, 165 – 168, 192 - 195 Cod electoral, se consideră nule și neavenite așa cum au fost întocmite cu încălcarea prevederilor art. 47 alin. (4), (6) Cod electoral. În mod special aici fiind relevante prevederile pct. 18 lit.i), j) din Regulamentul nr.1730 din 03 iulie 2018, care prescrie că colectorul avea obligația în rubrica „Notă” să înscrie mențiunile privind completarea datelor solicitate, de către el personal, precum și dacă semnătura a fost aplicată de un reprezentant al susținătorului. În cauza dată aceste condiții nu au fost respectate, prima instanță stabilind că însăși partea reclamantă a

fost în imposibilitate de a identifica persoana care a completat datele din listele de subscripție.

Referitor la anularea a 29 de semnături pe motiv că datele înscrise ale susținătorului conțineau semne de rectificare Colegiul reține că instanța de apel greșit a concluzionat că, la pozițiile 30, 18, 16 în lista de subscripție nr. 001957 nu s-au constatat semne de rectificare, aceste rectificări referindu-se la lista de subscripție nr. 001956, instanța de apel fiind în imposibilitate să rețină aceste semnături ca nevalabile pentru o altă listă, astfel recunoscând valabilitatea a trei semnături. Aici, Colegiul reține că, prima instanță a cercetat nemijlocit în ședința de judecată originalele listelor de subscripție prezentate de Tatiana Gamețchi, stabilind corectitudinea concluziei Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani privind prezența semnelor de rectificare a datelor din listele de subscripție, iar partea reclamantă nu a invocat careva obiecții în acest sens (f.d.54 - 55).

De asemenea, instanța de apel eronat a concluzionat că, nu s-au constatat erorile invocate în nota informativă ce ține de localitatea incorectă și semnătura lui Romaniuc Ivan din lista de subscripție nr. 001954 a fost exclusă greșit, dat fiind faptul că buletinul de identitate al acestuia confirmă că el își are domiciliul în xxxxxx or, în cadrul ședinței de judecată prima instanță examinând listele în original a constatat că susținătorul inclus în lista de subscripție nr. 001954 conform programului SIASA are domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căruia au fost colectate semnăturile.

Așa fiind, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind corectitudinea anulării semnăturii cet. Romaniuc Ivan or, datele SIASA sunt generate automat din Registrul Populației a ÎS „Registru”. Conform buletinului de identitate Seria xxxx eliberat la xxxxxx, cet. Romaniuc Ivan are domiciliul în xxxxxx, însă potrivit informației secretariatului Primăriei or. Rîșcani, Rodica Postolachi, obținută în prezența părților în ședința de judecată, adresa menționată se atribuie teritoriului Primăriei s. Nihoreni, r-ul Rîșcani (f.d.56), fapt necontestat de către părți.

Așa fiind, se reține că nu sînt motive de a pune la îndoială corectitudinea și veridicitatea informației obținute prin programul automatizat SIAS „Alegeri” după cum pretinde reclamanta or, faptul că programul automatizat SIAS „Alegeri” a fost acceptat pentru utilizare în procesul alegerilor Parlamentare stabilite pentru 24 februarie 2019 de către Comisia Electorală Centrală și nimeni nu a contestat punerea lui în aplicare, iar programul procesând informația inclusă în baza datelor ÎS CRIS Registru, exclude orice dubii că rezultatele obținute ar fi neveridice.

În contextul celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță corect a concluzionat că, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr.4, Rîșcani, stabilind aceste încălcări, întemeiat a refuzat înregistrarea Tatiane Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova pentru circumscripția electorală uninominală nr. 4, Rîșcani și, prin urmare a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia

de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Consiliul Electoral al Circumscripției electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani.

Se casează decizia din 20 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și se menține hotărârea din 15 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Gamețchi împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției electorale Uninomiale nr. 4, Rîșcani privind contestarea actului administrativ și obligarea admiterii cererii și înregistrării în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Victor Burduh